

**UCHWAŁA NR XXXVII/224/21
RADY GMINY DOBROMIERZ**

z dnia 26 października 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy
Dobromierz na lata 2022 – 2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2021 r., poz. 1372) oraz art. 17 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r., poz. 1876 z późn. zm.) uchwała się, co następuje :

§1. Przyjmuje się Strategię rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobromierz na lata 2022 - 2027 stanowiącą załącznik do uchwały.

§2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Dobromierz.

§3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 01 stycznia 2022 roku.

Przewodniczący Rady
(-) Piotr Rusek

Uzasadnienie
DO UCHWAŁY NR XXXVII/224/21
RADY GMINY DOBROMIERZ

z dnia 26 października 2021 r.

w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy
Dobromierz na lata 2022 – 2027

Zgodnie z art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobromierz na lata 2022 – 2027 określa lokalną politykę społeczną i stanowi materiał wyjściowy do opracowania szczegółowych programów i projektów pomocy społecznej.

Zgodnie z Zarządzeniem nr 0050.82.2021 Wójta Gminy Dobromierz z dnia 02 września 2021r. projekt uchwały był poddany konsultacjom społecznym w dniach od 13 - 30 września br. W wyznaczonym terminie konsultacji nie złożono żadnych wniosków, opinii i uwag.

Wobec powyższego podjęcie uchwały jest w pełni uzasadnione.

Załącznik
do UCHWAŁY NR XXXVII/224/21
RADY GMINY DOBROMIERZ
z dnia 26 października 2021 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
GMINY DOBROMIERZ
NA LATA 2022 -2027**

I. Podstawa prawna

Art. 17 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej nakłada na gminę obowiązek opracowania strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. Strategia zawiera diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian, określa także cele strategiczne, kierunki działań i sposób realizacji oraz wskaźniki realizacji tych działań. Dokument został opracowany w oparciu o aktualny stan prawny wszystkich niezbędnych aktów prawnych, którymi są w szczególności.:

- ✓ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,
- ✓ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ✓ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ✓ ustawa z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych,
- ✓ ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- ✓ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ✓ ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- ✓ ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym,
- ✓ ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych,
- ✓ ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci,
- ✓ ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- ✓ ustawa z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- ✓ ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,
- ✓ ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego,
- ✓ ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu tworzenia lokali socjalnych, mieszkań chronionych, noclegowni i domów dla bezdomnych,
- ✓ ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ✓ ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o dodatkach mieszkaniowych,
- ✓ ustawa z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny,
- ✓ ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”,

- ✓ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ✓ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ✓ ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Dobromierz na lata 2022-2027 pozostaje w zgodności z dokumentami strategicznymi i programowymi, które opracowano na szczeblu globalnym, europejskim, krajowym i samorządowym. Należą do nich:

- ✓ Przekształcamy nasz świat: Agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030,
- ✓ Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju,
- ✓ Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności,
- ✓ Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030,
- ✓ Założenia do Umowy Partnerstwa na lata 2021-2027,
- ✓ Dolnośląska Strategia Integracji Społecznej na lata 2021-2030,
- ✓ Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Powiatu Świdnickiego na lata 2021-2026,
- ✓ Strategia Rozwoju Gminy Dobromierz na lata 2021-2027.

II. Wstęp

Strategia rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobromierz na lata 2022 -2027 jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki działań gminy w obszarze polityki społecznej, jakie należałoby podjąć, by mieszkańcy naszej lokalnej społeczności mogli najpełniej zaspokajać swoje potrzeby i realizować plany życiowe. Zadaniem polityki społecznej jest:

- wzmacnianie potencjału społecznego mieszkańców w taki sposób, by byli oni w stanie samodzielnie rozwiązywać problemy stojące przed nimi i potrafili podejmować aktywne działania na rzecz wspólnego dobra,
- tworzenie rozwiązań systemowych, mających na celu pomoc osobom i rodzinom, które znalazły się w trudnych sytuacjach życiowych i których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości,
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu na rzecz przywrócenia takim osobom możliwości pełnego uczestnictwa w życiu społecznym.

W realizacji tych zadań konieczna jest wzajemna współpraca jednostek administracji publicznej wszystkich szczebli, władz lokalnych i sektora pozarządowego. Celem Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobromierz na lata 2022-2027 jest wyznaczenie takich kierunków działań w obszarze polityki społecznej, które zmierzają do poprawy jakości życia mieszkańców naszej gminy.

Źródłem finansowania programów i projektów zawartych w opracowanym dokumencie, będą środki własne Gminy Dobromierz, środki z budżetu państwa i fundusze zewnętrzne, w tym środki własne partnerów, którzy włączą się w realizowane przedsięwzięcia.

Niniejszy dokument opracował Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobromierzu na podstawie danych zawartych w:

1. Ocenie zasobów pomocy społecznej za rok 2020,
2. statystykach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu, Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy, Urzędu Gminy w Dobromierzu oraz jednostek podległych,
3. badaniu ankietowym przeprowadzonym wśród mieszkańców Gminy Dobromierz,
4. Analizie SWOT.

III. Charakterystyka Gminy Dobromierz.

1. Położenie, podział administracyjny i uwarunkowania geograficzne.

Gmina Dobromierz położona jest na pograniczu Obniżenia Podsudeckiego, Podgórze Bolkowski-Wałbrzyskiego oraz Pogórze Kaczawskiego. Przez teren Gminy przepływają dwie rzeki: Strzegomka oraz Nysa Szalona. Na pierwszej z tych rzek utworzono sztuczny Zbiornik Dobromierz. Przez gminę przebiegają dwa ważne szlaki komunikacyjne: Wrocław – Jelenia Góra oraz Legnica – Jawor – Wałbrzych, co ma duże znaczenie zarówno dla inwestorów, jak i turystów.

Gmina Dobromierz należy administracyjnie do powiatu świdnickiego i usytuowana jest w centralno-południowej części województwa dolnośląskiego.

Gmina Dobromierz na tle mapy kraju, województwa i powiatu

Źródło: strona internetowa www.dobromierz.pl

Gmina Dobromierz posiada rolniczo-przemysłowy charakter, o czym decyduje znaczna część użytków rolnych (około 70 % powierzchni) oraz bogate złoża granitu drobnoziarnistego i kaolinu. Wydobycie granitu odbywało się tu już w XIX w. Obecnie znajduje się tu i działa kilka większych kamieniołomów, głównie we wsiach Borów, Czernica i Gniewków oraz kilkadziesiąt zakładów kamieniarskich. Prowadzona na terenie gminy działalność wydobywcza stwarza konieczność zapewnienia ochrony mieszkańców i środowiska naturalnego przed nadmierną emisją pyłu i hałasu. Gmina posiada bardzo malownicze tereny. Znajdują się tu obszary prawnie chronione takie jak Książański Park Krajobrazowy oraz Specjalny

Obszar Ochrony Siedlisk PLH020034" Dobromierz" Natura 2000. Znajdujące się na terenie Gminy Dobromierz, liczne zespoły pałacowo-parkowe czy piękne kościoły niewątpliwie podwyższają jej walory turystyczne i krajobrazowe. Przez gminę przebiega ponadto zielony turystyczny „Szlak Grodów Piastowskich”, który łączy się z niebieskim „Szlakiem Legii Nadwiślańskiej”.

Obszar gminy obfituje również w chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt.

W skład gminy wchodzi 12 miejscowości oraz 4 przysiółki, które tworzą 12 sołectw, tj. Borów, Bronów, Czernica, Dobromierz z przysiółkami Serwinów i Bronówek, Dzierzków, Gniewków, Jaskulin, Jugowa, Kłaczyna z przysiółkiem Celów, Pietrzyków, Rostoka, Szymanów z przysiółkiem Siodłkowice. Centrum administracyjne gminy znajduje się w Dobromierzu.

Mapa Gminy Dobromierz

Źródło: strona internetowa www.dobromierz.pl

Tab. 1. Wykaz miejscowości wraz z liczbą mieszkańców wg stanu na dzień 31.12.2020.

Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców (osoby)	Nazwa miejscowości	Liczba mieszkańców (osoby)
Borów	405	Jaskulin	211
Bronów	85	Jugowa	430
Bronówek (przysiółek)	29	Kłaczyna	536
Celów (przysiółek)	44	Pietrzyków	183
Czernica	269	Rostoka	1007
Dobromierz	587	Serwinów (przysiółek)	134

Dzierzków	343	Siodłkowice (przysiółek)	93
Gniewków	360	Szymanów	392

Źródło: Urząd Gminy Dobromierz

2. Demografia.

Tab.2. Struktura demograficzna w Gminie Dobromierz w latach 2017-2020

WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
MIESZKAŃCY (w osobach)				
Ogółem	5178	5210	5190	5173
Wiek 0-17	958	956	958	849
Wiek produkcyjny	3331	3340	3282	3257
Wiek emerytalny	889	914	950	1067
KOBIECY (w osobach)				
Ogółem	2607	2629	2629	2605
Wiek 0-17	453	455	474	418
Wiek produkcyjny	1548	1558	1524	1492
Wiek emerytalny	606	616	631	695
MĘŻCZYŹNI (w osobach)				
Ogółem	2571	2581	2561	2568
Wiek 0-17	505	501	484	431
Wiek produkcyjny	1783	1782	1758	1765
Wiek emerytalny	283	298	319	372

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Statystycznego

3. Oświata i kultura.

Na terenie Gminy Dobromierz funkcjonują następujące placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa im. Jana Brzechwy w Dobromierzu, Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Gniewkowie i Szkoła Podstawowa im. Henryka Sienkiewicza w Roztoce. Na dzień 21 stycznia 2021 r. statystyki Urzędu Gminy podają, że w szkołach podstawowych naukę pobiera 348 uczniów. Do wyżej wymienionych szkół przynależą 4 oddziały przedszkolne, do których uczęszcza 63 dzieci. Na terenie gminy opiekę przedszkolną realizuje również Fundacja Dobrego Startu, gdzie w 4 punktach przedszkolnych kształci się 88 dzieci w wieku od 3 do 5 lat. W związku z tym, że do obwodów przynależnych do każdej szkoły należą wioski odległe więcej niż 3 km od siedziby placówki, Gmina Dobromierz zapewnia uczniom codzienny dowóz na zajęcia lekcyjne. Z bezpłatnego dowozu korzystają również niepełnosprawni uczniowie, którzy odbywają naukę w placówkach specjalnych, znajdujących się w miejscowościach sąsiednich gmin. Do tego celu gmina wykorzystuje zakupione

przy współfinansowaniu ze środków Państwowego Funduszu Osób Niepełnosprawnych, 2 mikrobusy 9-cio osobowe.

Ważnym elementem dla rozwoju i integracji społeczności lokalnej jest działalność kulturalna i sportowa. Realizuje ją Gminny Ośrodek Kultury, Sportu i Rekreacji, który swoje centrum posiada w Dobromierzu. Mając pod opieką świetlice wiejskie w Czernicy, Gniewkowie, Dzierzkowie, Borowie, Roztoce, Jugowej, Kłaczynie, Bronowie, Szymanowie, Pietrzykowie, Jaskulinie oraz Gminną Bibliotekę Publiczną wraz z filiami w Gniewkowie i Roztoce, organizuje imprezy kulturalne i sportowe w każdej miejscowości gminy. Swoją działalność poszerza o zajęcia pozalekcyjne dla dzieci, młodzieży i dorosłych, w tym bardzo wysoko oceniane przez mieszkańców gminy zajęcia sportowe. Wykorzystuje do tego zlokalizowane na terenie gminy obiekty sportowe, w tym kompleks boisk "Orlik" w Roztoce. W działalność kulturalną i sportową gminy aktywnie włączają organizacje pozarządowe, parafie, rady sołeckie, szkoły, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Ochotnicza Straż Pożarna, kluby sportowe i osoby fizyczne.

Ważnym elementem kulturalno - edukacyjnym jest utworzony 15 marca 2019 r. Uniwersytet Trzeciego Wieku w Dobromierzu, do którego na zajęcia uczęszcza 75 studentów w wieku 50+. Bezpłatne wykłady prowadzone są pod patronatem Politechniki Wrocławskiej, przez nauczycieli akademickich, specjalistów i praktyków w formie wykładów i warsztatów.

4. Zasoby mieszkaniowe

Zasób mieszkaniowy gminy tworzą 1 064 budynki mieszkalne, w tym 1 779 mieszkań o powierzchni 142 507 m². Dostępność do mieszkań w gminie, wynosząca 341,3 mieszkania na 1000 mieszkańców, kształtuje się na poziomie niższym przeciętnie niż w powiecie świdnickim (385,5). Podobnie jak ruch budowlany, gdzie średnia trzyletnia liczby mieszkań oddanych do użytkowania w powiecie wynosi 2,9 mieszkania na 1000 ludności, a na obszarze Gminy Dobromierz 1,9. Mieszkaniowe zasoby komunalne i wspólnotowe Gminy Dobromierz w 2019 roku obejmowały 61 budynków o powierzchni 14 174,64 m², w tym 162 mieszkania o powierzchni 7 566 m² oraz 4 lokale socjalne o powierzchni 75 m². Z 21 budynków będących w 100% w zarządzie Gminy, 9 jest w dobrym stanie technicznym, a 6 wymaga remontów (4 budynki w średnim stanie, a 2 w złym). W swoim zasobie gmina posiada również mieszkanie chronione wspomagane przeznaczone dla 1 osoby niepełnosprawnej.

5. Ochrona zdrowia i pomoc społeczna

Podstawową opiekę lekarską dla mieszkańców Gminy Dobromierz świadczy Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "ZDROWIE" Andrzej Martynow. Ośrodki zdrowia są zlokalizowane w Roztoce i Dobromierzu. Opiekę pielęgniarską realizuje Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Pielęgniarstwa, Rehabilitacji i Opieki Paliatywnej CARITAS Diecezji Świdnickiej z siedzibą w Dobromierzu i Roztoce. Na obszarze całej gminy działają też 2 punkty apteczne.

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Obowiązek zapewnienia realizacji zadań

pomocy społecznej spoczywa na jednostkach samorządu terytorialnego oraz na administracji rządowej. W tym celu na terenie Gminy Dobromierz powołano 27 marca 1990 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jako gminną jednostkę organizacyjną realizującą zadania w zakresie pomocy społecznej. Zadaniem Ośrodka jest wspieranie osób i rodzin zamieszkałych na terenie gminy w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem, zgodnie z celami i możliwościami pomocy społecznej.

IV. Diagnoza problemów społecznych Gminy Dobromierz z perspektywy pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu.

Problemy społeczne, to pojęcie szeroko rozumiane w każdym społeczeństwie, obejmuje ono bowiem zachowania, zjawiska i procesy społeczne dostrzegane przez elementy tego społeczeństwa jako istotne sprawy wymagające podjęcia praktyk mających na celu przeciwdziałanie, ograniczenie a także rozwiązanie tychże problemów. Pod nazwą problemów społecznych mieszczą się te zjawiska, które postrzegane są i odczuwane przez znaczącą część społeczeństwa.

System pomocy społecznej, jako jeden z elementów zabezpieczenia społecznego polityki społecznej państwa, ma za zadanie wspieranie osób i rodzin, które z przyczyn obiektywnych nie są w stanie zaspokoić swoich elementarnych potrzeb życiowych.

Dane zgromadzone w statystykach Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dobromierzu pokazują, że najczęstszym powodem ubiegania się o przyznanie pomocy społecznej, oprócz ubóstwa, było bezrobocie. Na drugim miejscu wśród przyczyn korzystania ze wsparcia zapisuje się długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych.

Dane te obrazują najważniejsze przyczyny problemów społecznych, jakie dotyczą mieszkańców Gminy Dobromierz na przestrzeni ostatnich lat. Ich utrzymujące się lekko wzrostowe wartości, sugerują o ich aktualności w następnych latach.

Tab.3. Powody korzystania z systemu pomocy społecznej w latach 2018-2020

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ		LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH W LATACH		
		2018	2019	2020
UBÓSTWO	1	135	184	171
SIEROCTWO	2	1	0	0
BEZDOMNOŚĆ	3	5	2	2
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	4	14	25	30
w tym: WIEŁODZIETNOŚĆ	5	12	23	29
BEZROBOCIE	6	93	166	164

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	7	36	24	26
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	8	44	48	59
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO OGÓLEM	9	14	14	44
w tym: RODZINY NIEPEŁNE	10	10	9	40
RODZINY WIELODZIECNE	11	3	3	8
PRZEMOC W RODZINIE	12	1	4	5
POTRZEBA OCHRONY OFIAR HANDLU LUDŹMI	13	0	0	0
ALKOHOLIZM	14	1	2	3
NARKOMANIA	15	1	0	1
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	16	2	2	2
TRUDNOŚCI W INTEGRACJI OSÓB, KTÓRE OTRZYMAŁY STATUS UCHODźCY LUB OCHRONĘ UZUPEŁNIAJĄCĄ	18	0	0	0
ZDARZENIE LOSOWE	19	2	2	14
SYTUACJA KRYZYSOWA	20	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Występujące na terenie gminy bezrobocie nie jest zjawiskiem lokalnym. Jest ściśle powiązane z sytuacją rynku pracy na terenie całego kraju, województwa i powiatu. Analizując dane statystyczne zgromadzone przez GUS widać, że stopa bezrobocia odnotowana w latach 2018-2020 w Powiecie Świdnickim jest wyższa niż w Województwie Dolnośląskim i w kraju, co potwierdza fakt iż występujące w Gminie Dobromierz bezrobocie skłania osoby i rodziny do korzystania z pomocy społecznej.

Tab.4. Stopa bezrobocia w kraju, województwie i powiecie w latach 2018 -2020

Obszar, którego dane dotyczą:	2018	2019	2020
Kraj - Polska	5,7	5,1	6,1
Województwo Dolnośląskie	5,1	4,5	5,5
Powiat Świdnicki	6,0	5,1	6,7

Źródło: dane Głównego Urzędu Statystycznego

Z danych statycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy wynika, że na dzień 31 grudnia 2020 r. na terenie Gminy Dobromierz zarejestrowanych było 236 osób bezrobotnych, w tym 145 kobiet. W stosunku do lat ubiegłych obserwuje się tendencję spadkową.

Tab.5. Rynek pracy w Gminie Dobromierz w latach 2018 – 2020

Wyszczególnienie	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Bezrobotni ogółem	251	232	236
Bezrobotne kobiety ogółem	157	156	145
Bezrobotni mężczyźni ogółem	94	76	91

Źródło: dane Powiatowego Urzędu Pracy w Świdnicy

Najbardziej widocznym skutkiem bezrobocia jest obniżenie standardu materialnego rodziny. Bezrobocie powoduje zmianę sytuacji społecznej i emocjonalnej całej rodziny, bez względu na wiek jej członków. Częstym zjawiskiem mu towarzyszącym jest izolacja społeczna, kiedy to ograniczone zostają kontakty interpersonalne wszystkich członków rodziny bezrobotnego zarówno ze znajomymi, jak i z dalszą rodziną. Bezrobocie burzy klimat życia rodzinnego, wpływa niszcząco na pełnienie przez rodzinę jej podstawowych funkcji, na realizację określonych zamierzeń, zadań i planów życiowych. Długotrwałe bezrobocie z psychologicznymi jego konsekwencjami prowadzi do poszerzania się obszarów ubóstwa, w dalszej kolejności do marginalizacji i wykluczenia społecznego. Jednym z kluczowych priorytetów pomocy społecznej jest pomoc takim osobom i rodzinom. Do najpilniejszych zadań należy więc przeciwdziałanie jemu. Służyć temu mają różnorodne formy aktywizacji zawodowej, skierowane szczególnie do zagrożonych bezrobociem.

Kolejnym istotnym, problemem w naszej gminie jest pomoc osobom chorym i niepełnosprawnym. Problemy tych osób wiążą się głównie z ograniczonym dostępem do korzystania z porad lekarzy specjalistów, zakupu sprzętu rehabilitacyjnego i dość długiego okresu oczekiwania na zabiegi rehabilitacyjne. Dużym problemem są także bariery architektoniczne w miejscu zamieszkania osób niepełnosprawnych jak i w budynkach użyteczności publicznej oraz bariery transportowe. Te główne czynniki nie tylko utrudniają, niekiedy wręcz uniemożliwiają uczestnictwo w normalnym życiu. Długotrwała choroba i niepełnosprawność prowadzi do pogorszenia kondycji finansowej każdej rodziny. Sytuacja taka to z jednej strony efekt wydatków na leczenie, z drugiej strony ograniczenie dochodów poprzez uniemożliwienie kontynuowania pracy, ograniczenie aktywności zawodowej i zmniejszenie możliwości zarobkowych innych członków rodziny zobowiązanych do świadczeń opiekuńczych. Gmina stoi także przed problemem pomocy osobom starszym. Rola i pozycja człowieka starego w nowoczesnym społeczeństwie bardzo się zmieniła. Należy pamiętać, że starzenie się jest procesem i nie może oznaczać nagłego wycofania się z lokalnego życia społecznego, kulturalnego i towarzyskiego, ponieważ prowadzi to do osamotnienia i izolacji.

Ogólna dostępność do usług bytowych, urzędowych, mieszkaniowych, a także intelektualnych i zdrowotnych ułatwia życie ludziom starszym i wydłuża okres ich samodzielności społecznej. Przed gminą konieczność podjęcia zadań, mających na celu utrzymanie osoby starszej w jej dotychczasowym środowisku.

Pomoc rodzinom z problemem bezradności opiekuńczo – wychowawczej to ważna kwestia na jaką należy zwrócić uwagę omawiając najważniejsze problemy społeczne gminy. Problemy w pełnieniu ról rodzicielskich, małżeńskich i zawodowych uwidaczniają się najczęściej w takich sytuacjach jak: trudności adaptacyjne, niedojrzałość emocjonalna, niezaradność w codziennym prowadzeniu gospodarstwa domowego, nasilające się problemy w środowisku szkolnym dzieci i młodzieży (zachowania konfliktowe, buntownicze, agresywne), łamanie zasad i obyczajów ogólnie panujących. W stosunku do rodziców z problemem opiekuńczo-wychowawczym przewidziano odpowiednie środki prawno - instytucjonalne. Mają one służyć zapewnieniu dziecku normalnego dzieciństwa i warunków rozwoju psychofizycznego.

Tab.6. Rodziny z dziećmi objęte pomocą społeczną w latach 2018-2020

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	2020
Liczba rodzin z dziećmi ogółem, w tym:			
	57	54	45
o liczbie dzieci 1	28	15	15
o liczbie dzieci 2	20	22	16
o liczbie dzieci 3	9	16	12
o liczbie dzieci 4 i więcej	0	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Tab.7. Rodziny objęte pracą asystenta rodziny w latach 2018-2020

WYSZCZEGÓLNIENIE	2018	2019	2020
Liczba rodzin ogółem, w tym:	15	18	17
na podstawie postanowienia sądu rodzinnego	6	4	4
Liczba dzieci w rodzinach objętych asystenturą	34	44	41
Liczba rodzin, w których praca asystenta została zakończona z uwagi na osiągnięte cele	2	4	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Tab.8. Piecza zastępcza w latach 2018-2020

Rodzaj pieczy	2018		2019		2020	
	liczba dzieci	opłata gminy	liczba dzieci	opłata gminy	liczba dzieci	opłata gminy
placówka opiekuńczo-wychowawcza	5	12 105,02	4	22 332,31	3	38 494,95
rodzina zastępcza	6	23 171,90	5	9 099,73	5	22 331,20

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Wśród korzystających z pomocy społecznej w latach 2018-2020 roku niewielki odsetek stanowią rodziny z problemem uzależnienia, mimo to nie należy tego pominąć. Zwłaszcza, że alkoholizm i narkomania zawsze dotyka całą rodzinę, uzależniając ją na całe życie. Jak pokazują liczne opracowania w 80% przypadków sprawcami przemocy w rodzinie są osoby pod wpływem alkoholu lub innych środków psychoaktywnych. Ważnym więc elementem lokalnej polityki społecznej, jest ciągle podnoszenie świadomości społeczeństwa i kontynuacja działań profilaktycznych, w tym w wśród dzieci i młodzieży, stymulujących wszystkich do prowadzenia zdrowego stylu życia bez nałogów.

Tab.9. Przemoc w rodzinie w latach 2018-2020

Wyszczególnienie	2018	2019	2020
Liczba rodzin objętych procedurą Niebieskiej Karty	16	13	30
Liczba ofiar przemocy w rodzinie	16	14	35
Liczba sprawców przemocy	16	13	30
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	18	13	36

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Liczba osób objętych systemem pomocy społecznej ulega corocznie zmianom. Wynika to głównie z poziomu ubóstwa oraz regulacji prawnych zawartych w ustawie o pomocy społecznej i innych aktach normatywnych. Podstawową przesłanką uzyskania prawa do świadczeń jest spełnienie kryterium dochodowego osoby i rodziny, które w przypadku osoby samotnie gospodarującej aktualnie wynosi 701 zł, a w przypadku osoby w rodzinie 528 zł.

Tab.10. Osoby objęte pomocą społeczną w latach 2018-2020

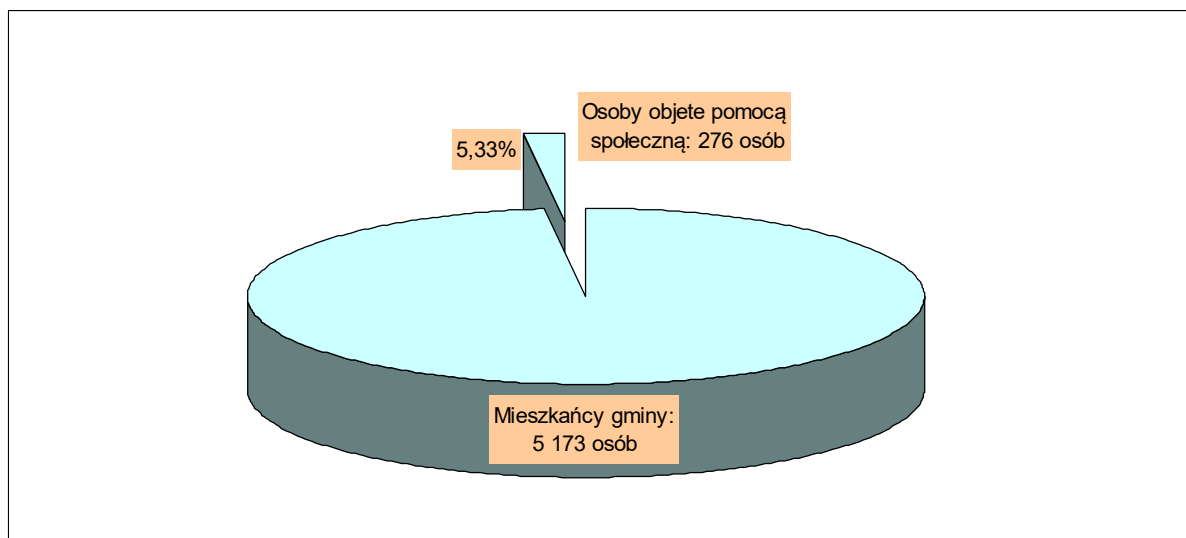
WYSZCZEGÓLNIENIE	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020

OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA			
Liczba osób	297	277	276
W tym osoby długotrwale korzystające	203	181	157
Liczba rodzin	208	197	189
Liczba osób w rodzinach	521	499	472
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO SWIADCZENIE PIENIĘŻNE			
Liczba osób	184	177	198
Liczba rodzin	180	176	187
Liczba osób w rodzinach	409	413	469
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE NIEPIENIĘŻNE			
Liczba osób	245	219	95
Liczba rodzin	165	149	58
Liczba osób w rodzinach	439	397	2

Źródło: Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2020

W 2020 roku pomocy społecznej udzielono 276 osobom, co stanowi 5,33 % ogółu mieszkańców Gminy Dobromierz.

Osoby korzystające z systemu pomocy społecznej a ludność gminy w roku 2020

Wykres.1. Osoby korzystające z systemu pomocy społecznej a ludność gminy w roku 2020

Wśród osób korzystających ze wsparcia, zdecydowanie więcej osób korzysta z form niepieniężnych, do których należą opłaty za pobyt mieszkańców w DPS, opłaty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, świadczenia w formie posiłku, żywności oraz pracy socjalnej. W 2020 roku na realizację zadań

statutowych Ośrodka wydatkowano środki finansowe w kwocie blisko 8 755 065 zł, to jest o 1 638 620 zł więcej niż w roku 2018. Wśród realizowanych zadań największy udział w wydatkach stanowią wydatki w dziale rodzina (świadczenia wychowawcze, rodzinne, fundusz alimentacyjny, wspieranie rodziny i piecza zastępcza). Wśród zadań pomocy społecznej największy nakład finansowy stanowią zasiłki i pomoc w naturze.

Tab.11. Wydatki na realizację zadań statutowych GOPS -u w latach 2018-2020

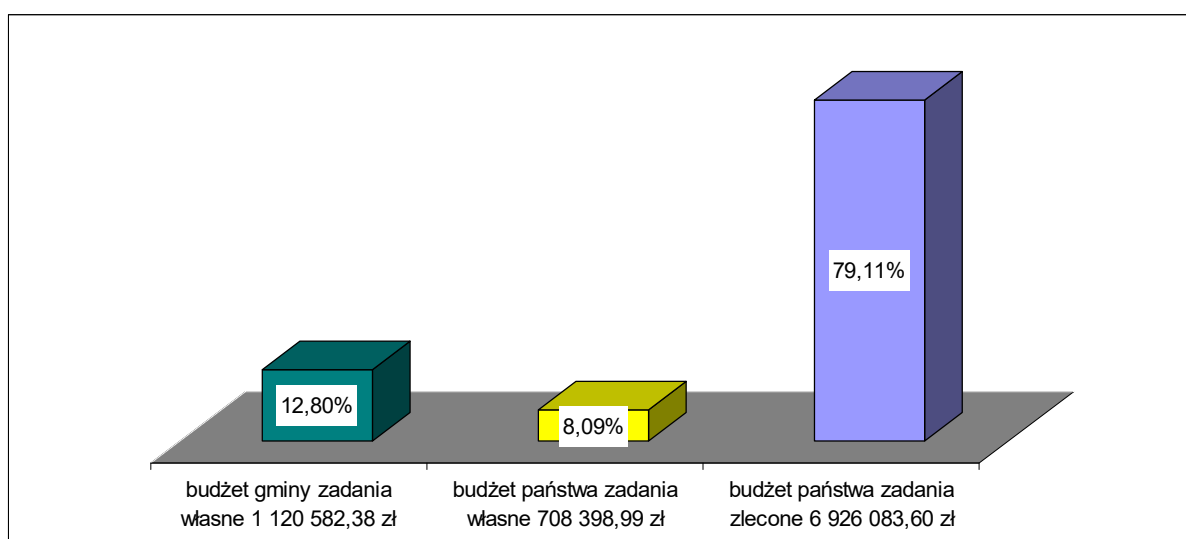
Klasyfikacja budżetowa	Wydatki		
	2018	2019	2020
Rozdział 85195 Ochrona zdrowia	479,99	363,06	603,73
Rozdział 85202 Domy Pomocy Społecznej	290 256,78	331 397,26	265 203,57
Rozdział 85213 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	29 177,79	14 226,82	12 131,60
Rozdział 85214 Zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	473 472,94	493 410,43	473 144,92
Rozdział 85215 Dodatki mieszkaniowe	60 448,02	52 371,78	58 049,59
Rozdział 85216 Zasiłki stałe	191 387,76	178 946,50	150 003,79
Rozdział 85219 Ośrodki pomocy społecznej	508 363,20	500 965,25	545 555,53
Rozdział 85220 Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	0,00	36 093,37	59,92
Rozdział 85228 Usługi opiekuńcze	3 854,16	1 516,34	876,81
Rozdział 85230 Pomoc w zakresie dożywiania	78 296,65	75 219,13	92 598,00
Rozdział 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00	0,00	12 000,00
Rozdział 85295 Pozostała działalność	6 700,00	6 800,00	6 000,00
Rozdział 85415 Edukacyjna opieka wychowawcza	160 298,73	138 544,19	108 188,79
Rozdział 85501 Świadczenie wychowawcze	3 152 998,28	3 814 000,00	4 696 506,34
Rozdział 85502 Świadczenia rodzinne,	1 902 600,02	1 964 256,06	2 031 254,22

świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego			
Rozdział 85503 Karta dużej rodziny	54,68	334,67	114,21
Rozdział 85504 Wspieranie rodziny	222 778,09	220 678,61	226 181,06
Rozdział 85508 Rodziny zastępcze	23 171,90	9 099,73	22 331,20
Rozdział 85510 Działalność placówek opiekuńczo- wychowawczych	12 105,02	22 332,31	38 494,95
Rozdział 85513 Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	0,00	14 005,98	15 766,74
OGÓLEM:	7 116 444,01	7 874 561,49	8 755 064,97

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Powyższe wydatki są finansowane ze środków z budżetu państwa na realizację zadań zleconych, dotacji celowych uzyskanych z budżetu Wojewody na dofinansowanie zadań własnych oraz środków własnych gminy. Jak widać na poniższym wykresie blisko 80 % wydatków Ośrodka stanowią dotacje rządowe na sfinansowanie realizacji zadań zleconych.

Wykres.2. Źródła finansowania wydatków w roku 2020

Tabela 12 obrazuje rodzaj świadczeń, liczbę rodzin korzystających i nakłady finansowe na

poszczególne formy wsparcia realizowane przez Ośrodek w ramach systemu pomocy społecznej na przestrzeni lat 2018-2020.

Tab.12. Świadczenia z pomocy społecznej udzielone w latach 2018-2020

Rodzaj świadczenia	2018		2019		2020	
	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń
wynagrodzenie dla opiekuna za sprawowanie opieki	4	6 000	4	6 000	6	22 735
zasiłek stały	40	192 490	33	176 497	24	150 068
zasiłek okresowy	127	284 351	113	288 420	110	272 277
posiłek	70	72 617	61	67 430	58	55 943
usługi opiekuńcze	1	3 288	2	920	1	748
zasiłek celowy na pokrycie zdarzenia losowego	2	1 800	4	4 000	14	22 900
zasiłek celowy i w naturze	174	195 219	172	208 780	171	225 475
opłata za pobyt mieszkańca w DPS	14	291 159	13	331 397	12	270 973

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Pozostałe rodzaje pomocy i świadczeń udzielone w latach 2018-2020 przez Ośrodek na podstawie upoważnień Wójta lub Rady Gminy zamieszczono w Tabelach 13-16.

Tab.13. Pomoc finansowa dla rodzin z dziećmi udzielona w latach 2018-2020

Rodzaj świadczeń	2018		2019		2020	
	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń
świadczenia rodzinne	339	1 613 378,81	304	1 670 858,35	267	1 737 224,87
świadczenia wychowawcze	327	3 104 788,28	403	3 764 739,30	481	4 656 922,50
fundusz alimentacyjny	28	167 750,00	27	160 050,00	25	135 550,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Tab.14. Działanie podejmowane wobec dłużników alimentacyjnych w latach 2018-2020

Rodzaj podjętych działań	2018	2019	2020
Liczba dłużników alimentacyjnych w gminie	44	44	47
Przekazanie komornikowi sądowemu informacji z wywiadu alimentacyjnego oraz oświadczenia majątkowego	12	3	7
Zwrócenie się z wnioskiem do starosty o podjęcie działań	1	0	4

zmierzających do aktywizacji zawodowej dłużnika alimentacyjnego			
Złożenie wniosku o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 KK	3	2	4
Skierowanie wniosku o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika alimentacyjnego	0	1	0
Wydanie decyzji o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych	3	2	4
Przekazanie informacji do biura informacji gospodarczej o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego	3	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Tab.15. Pomoc mieszkaniowa dla mieszkańców gminy w latach 2018-2020

Rodzaj świadczeń	2018		2019		2020	
	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń	liczba rodzin	kwota świadczeń
dodatek mieszkaniowy	27	47 321,63	22	40 210,60	24	41 292,46
zryczałtowany dodatek energetyczny	7	493,93	2	91,48	3	137,93

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

Tab.16. Pomoc finansowa dla uczniów udzielona w latach 2018-2020

Rodzaj świadczeń	2018		2019		2020	
	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń	liczba osób	kwota świadczeń
stypendium szkolne	124	156 708,13	104	134,598,99	88	101 344,39
zasilek szkolny	11	3 210,00	11	3 650,00	13	6 500,00
Dobry Start	580	174 000,00	567	170 100,00	552	165 600,00

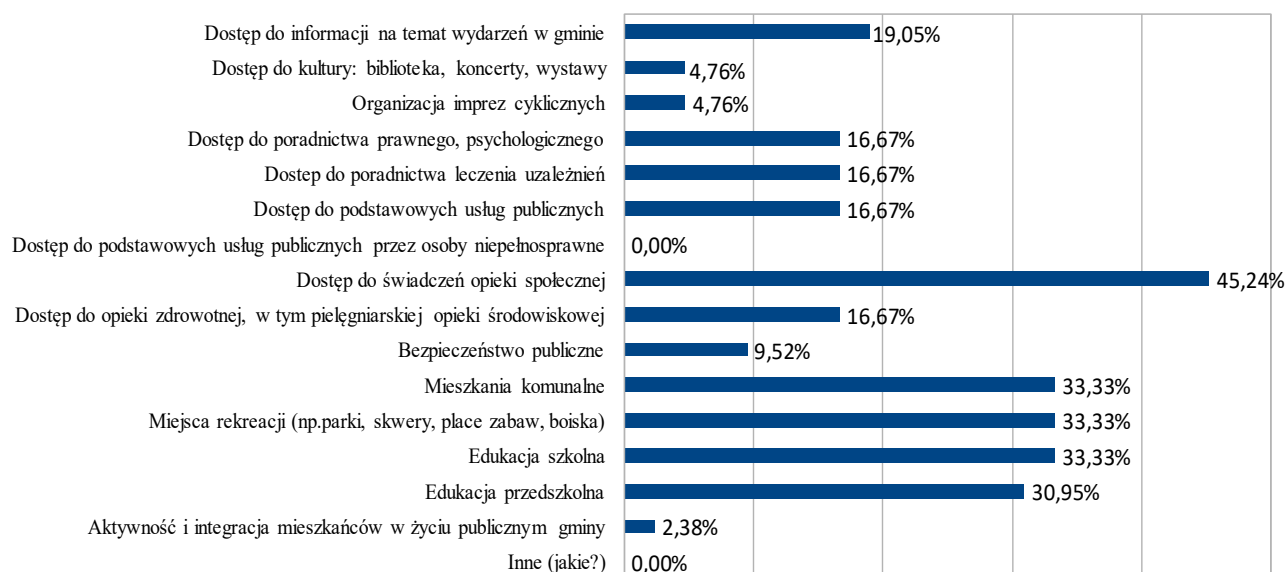
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych statystycznych GOPS w Dobromierzu

V. Analiza potrzeb społecznych w oparciu ankiety.

Na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu wśród mieszkańców gminy zostało przeprowadzone badanie ankietowe, którego celem była analiza aktualnej sytuacji społecznej w Gminie Dobromierz oraz wyznaczenie priorytetowych celów strategicznych. W badaniu ankietowym wzięło udział 42 mieszkańców.

1. Ocena warunków społecznych

Na pytanie "Z jakich warunków życia jest Pani/Pan zadowolona/y?" ankietowani wskazali:

Analizując zadowolenie z warunków życia w gminie, ankietowani najwyżej ocenili dostęp do świadczeń opieki społecznej (45,24%) oraz mieszkania komunalne (33,33%), miejsca rekreacji (33,33%) i edukację szkolną (33,33%). Ankietowani są najmniej zadowoleni z dostępu do podstawowych usług publicznych przez osoby niepełnosprawne (0,00%) oraz aktywności i integracji mieszkańców w życiu publicznym gminy (2,38%).

2. Najważniejsze problemy społeczne wśród dzieci i młodzieży

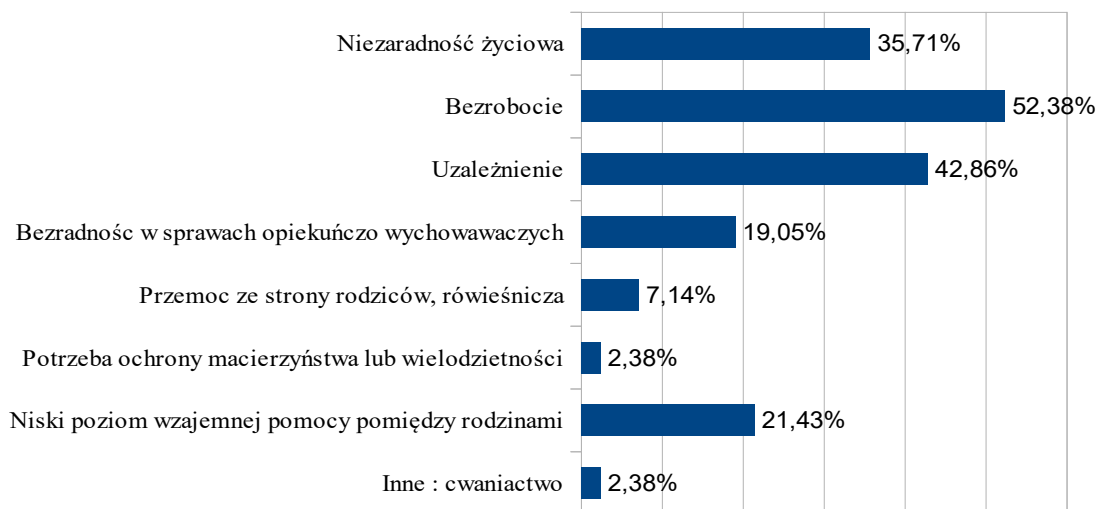
Na pytanie "Jakie problemy społeczne występują wśród dzieci i młodzieży najczęściej?" ankietowani wskazali:

Za problemy społeczne, które najczęściej występują wśród dzieci i młodzieży, ankietowani uznali brak zorganizowanych form spędzania wolnego czasu (54,76%), a także alkohol i papierosy (45,24%).

3. Najważniejsze problemy społeczne wśród rodzin

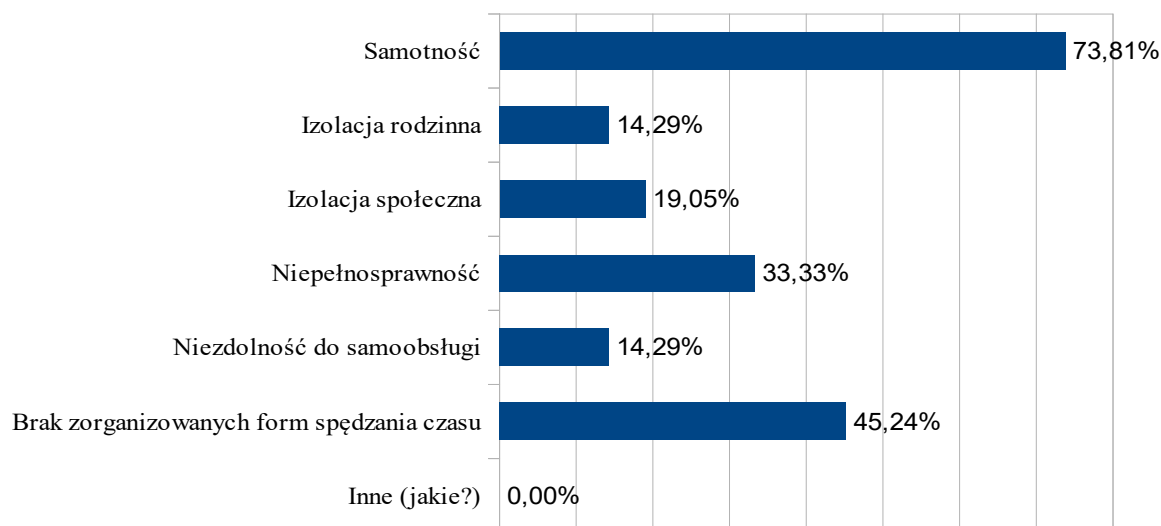
Na pytanie "Jakie problemy społeczne występują wśród rodzin najczęściej?" anketowani wskazali:

Wykres przedstawia dane pogrupowane według rodzaju problemu społecznego. Wykres ten nie należy do części opisanej w tym dokumencie.

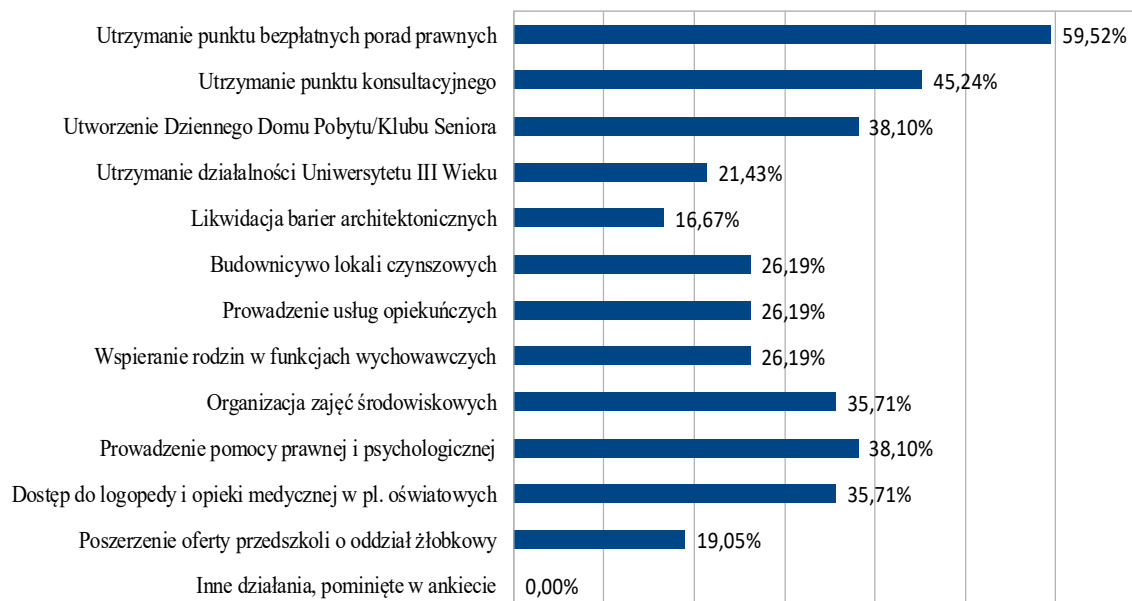
4. Najważniejsze problemy społeczne wśród osób starszych

Na pytanie "Jakie problemy społeczne występują wśród osób starszych najczęściej?" anketowani wskazali:

W opinii osób anketowanych, problemami, które najczęściej dotyczą osób starszych w gminie, są samotność (73,81%), brak zorganizowanych form spędzania czasu (45,24%) oraz niepełnosprawność (33,33%).

5. Oczekiwane działania, służące rozwiązywaniu problemów społecznych

Do działań, których realizacja mogłaby się przyczynić do poprawy sytuacji w gminie w latach następnych, respondenci najczęściej zaliczali: utrzymanie punktu bezpłatnych porad prawnych (59,52%), utrzymanie punktu konsultacyjnego świadczącego pomoc osobom uzależnionym, dotkniętym przemocą, osobom współuzależnionym (45,24%), utworzenie Dziennego Domu Pobytu/ Klubu Seniora (38,10%), prowadzenie pomocy prawnej i psychologicznej (38,10%) oraz organizację zajęć opiekuńczych dla dzieci w świetlicach środowiskowych (35,71%) i zapewnienie stałego dostępu do logopedy i opieki medycznej w szkołach i przedszkolach (35,71%).

VI. Analiza SWOT

Celem uporządkowania przedsięwzięć ukierunkowanych na zwalczenie zidentyfikowanych problemów Gminy Dobromierz, skorzystano z metody analizy SWOT. Analiza ta opiera się na szerokim udziale zainteresowanych stron z różnych środowisk w gminie, jest przeglądem uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz stanowi ważny element procesu planowania, dostarcza samorządowi informacji, które są pomocne w dopasowaniu zasobów i możliwości samorządu (środki pieniężne i inne, personel, itd.) do środowiska, w którym samorząd funkcjonuje. Analiza SWOT opiera się na analizie uwarunkowań wewnętrznych (silne i słabe strony) oraz na analizie uwarunkowań zewnętrznych (szanse i zagrożenia), co przedstawiono w tabeli poniżej.

MOCNE STRONY:	SŁABE STRONY:
<ul style="list-style-type: none"> profesjonalna kadra pomocy społecznej, dobrze rozwinięty system oświaty i kultury, 	<ul style="list-style-type: none"> stopniowo zmniejszająca się liczba ludności, w tym migracja ludzi młodych, duża liczba osób chorych,

<ul style="list-style-type: none"> • baza edukacyjna zaspokajająca potrzeby mieszkańców, • dostępność do podstawowej opieki zdrowotnej, • dobrze rozwinięta infrastruktura sportowa i społeczna, • aktywne zainteresowanie władz lokalnych problemami społecznymi • działalność stowarzyszeń i organizacji pozarządowych, • działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego • dobra współpraca z instytucjami działającymi na terenie gminy, • w miarę niska stopa bezrobocia, • chęć poprawy swojej obecnej sytuacji życiowej przez mieszkańców gminy, • występowanie złóż granitu i ich eksploatacja zapewniająca zatrudnienie, • realizacja przez gminę aktywnych form wspierania rynku pracy, • aktywność gminy w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, • aktywność władz lokalnych, jednostek organizacyjnych gminy i instytucji, stowarzyszeń w sferze kulturalnej i procesie integracji społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> • niepełnosprawnych i starszych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, • istniejące bariery architektoniczne i komunikacyjne, • niewystarczający system wsparcia w miejscu zamieszkania dla osób chorych, niepełnosprawnych i starszych, brak dziennej formy opieki dla seniorów, • brak wolontariatu, • oferta kulturalna niedostosowana do potrzeb osób starszych, • duża liczba rodzin dysfunkcyjnych, • koncentracja rodziny na dobrach materialnych, • ukrywanie problemu przemocy w rodzinie, • brak placówek dziennego wsparcia, • słaba oferta zagospodarowania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży • wysoki udział osób bezrobotnych wśród osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, • brak ofert pracy dla osób długotrwale bezrobotnych, • oferowane wynagrodzenia za pracę na poziomie najniższej krajowej, • niska aktywność społeczna oraz słaba integracja mieszkańców.
SZANSE:	ZAGROŻENIA:
<ul style="list-style-type: none"> • realizacja gminnych programów wspierania rodziny, przeciwdziałania przemocy w rodzinie, profilaktyki uzależnień od alkoholu i narkotyków, • budowanie świadomości społecznej na temat potencjalnych zagrożeń, ich skutków i sposobów przeciwdziałania, • dostępność do usług opiekuńczych, • współpraca z instytucjami publicznymi, • stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi, • bogata oferta zagospodarowania czasu wolnego oraz zajęć profilaktycznych dla dzieci i młodzieży, 	<ul style="list-style-type: none"> • pogłębiający się kryzys ekonomiczny i inflacja, • rosnące koszty pracy, • wysoki poziom zagrożenia ubóstwem, • starzenie się społeczeństwa, • popadanie w choroby psychiczne: depresje, nerwice, • migracje osób młodych, • zatracanie rodzinnych wartości, • narastanie zjawiska bezradności, • wzrost nakładów na świadczenia socjalne, • przenoszenie ciężaru finansowania zadań z zakresu polityki społecznej na poziom gminy.

- prowadzenie aktywizacji zawodowej z wykorzystaniem narzędzi wsparcia z Powiatowego Urzędu Pracy,
- możliwość uzyskania dofinansowania do likwidacji barier, społecznych, architektonicznych i komunikacyjnych ze środków PFRON,
- zainteresowanie władz samorządowych problemami społecznymi,
- dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania.

Wyniki analizy posłużyły do sformułowania misji oraz wyznaczenia celów strategicznych, operacyjnych i kierunków działań niezbędnych do podjęcia w latach 2022-2027. Wdrożenie zaplanowanych przedsięwzięć powinno przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców gminy, zmniejszenia skali występujących problemów społecznych oraz zminimalizowania ich skutków społecznych.

VII. Część programowa.

1. Misja Strategii.

PODNIESIENIE POZIOMU ŻYCIA MIESZKAŃCÓW GMINY DOBROMIERZ DZIĘKI SPRAWNEMU SYSTEMOWI POMOCY SPOŁECZNEJ

2.Cele strategiczne.

1) Cel strategiczny 1.

BUDOWA SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB BEZROBOTNYCH

Rozwijanie aktywnych form pomocy osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym. Udzielanie wsparcia rodzinom dotkniętym bezrobociem, w szczególności w sytuacji długotrwałego pozostawania bez pracy.

Kierunki działań:

- a) stała współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy w Świdnicy w zakresie wymiany informacji i monitorowania zjawiska bezrobocia na terenie gminy Dobromierz,
- b) promowanie szkoleń i aktywnych form pomocy,
- c) prowadzenie działań aktywizacyjnych: organizowanie prac społeczno – użytecznych, stażów, robót publicznych i prac interwencyjnych,
- d) objęcie bezrobotnych pracą socjalną mającą na celu poradnictwo i wsparcie w systematycznym i skutecznym poszukiwaniu zatrudnienia,
- e) kontrakt socjalny jako skuteczne narzędzie pracy wobec osób uchylających się od podjęcia zatrudnienia,
- f) wsparcie finansowe rodzin bezrobotnych,

- g) prowadzenie działań aktywizujących do nabycia nowych kwalifikacji, poprzez uczestnictwo bezrobotnych w różnego rodzaju szkoleniach i zajęciach integracyjnych,
- h) realizacja na rzecz osób bezrobotnych projektów i konkursów we współpracy z instytucjami publicznymi oraz organizacjami pozarządowymi i stowarzyszeniami,
- i) tworzenie na terenie gminy sprzyjającego klimatu dla inwestorów zewnętrznych mogących tworzyć nowe miejsca pracy,
- j) poprawa dostępności komunikacyjnej pozwalającej na podjęcie zatrudnienia poza miejscem zamieszkania.

2) Cel strategiczny 2

BUDOWA SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ OSÓB CHORYCH, NIEPEŁNOSPRAWNYCH I STARSZYCH

Podjęcie działań skutkujących wyrównaniem warunków życia osób niepełnosprawnych, starszych i chorych. Zapewnienie stałego dostępu do podstawowych usług medycznych. Aktywizacja rodzin na rzecz zapewnienia opieki osobom starszym. Zwiększenie dostępności usług opiekuńczych i pielęgnacyjnych osobom starszym i niepełnosprawnym. Utrzymanie osób starszych w miejscu zamieszkania. Promocja aktywnego i zdrowego stylu życia.

Kierunki działań:

- a) utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych, wymagających opieki, w środowisku zamieszkania (podjęcie działań w kierunku utworzenia Domu Dziennego Pobytu), a w przypadku wyczerpania wszystkich możliwości zapewnienia opieki środowiskowej, umieszczania osób wymagających całodobowej opieki środowiskowej w zakładach opiekuńczo – leczniczych i domach pomocy społecznej,
- b) prowadzenie pracy socjalnej mającej na celu pomoc w załatwieniu dostępu do podstawowych usług publicznych, w tym korzystania z różnego rodzaju form rehabilitacji leczniczej i społecznej,
- c) zapewnienie odpowiedniej jakości usług opiekuńczych osobom wymagającym takiej formy pomocy,
- d) pomoc w uzyskaniu uprawnień emerytalno-rentowych, stopnia niepełnosprawności i podstawowych form świadczeń społecznych,
- e) stała współpraca z rodziną chorego, niepełnosprawnego w celu udzielenia stosownego wsparcia,
- f) likwidacja barier architektonicznych, transportowych i społecznych,
- g) aktywizacja osób niepełnosprawnych i chorych do udziału w życiu społecznym gminy,
- h) rozwijanie aktywnych form spędzania wolnego czasu przez osoby starsze i niepełnosprawne (Uniwersytet III Wieku, Klub Seniora),

- i) współpraca z Powiatowym Urzędem Pracy, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie i Państwowym Funduszem Osób Niepełnosprawnych w zakresie aktywizacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych,
- j) wspieranie osób niepełnosprawnych i starszych w miejscu ich zamieszkania, w szczególności poprzez uwrażliwienie społeczności lokalnej na potrzeby osób starszych i niepełnosprawnych,
- k) wspomaganie rodziców dzieci niepełnosprawnych poprzez pomoc w usuwaniu barier architektonicznych i transportowych, organizowanie wczesnego wspomaganie rozwoju dziecka oraz wsparcia dla matek opiekujących się dziećmi niepełnosprawnymi,
- l) wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych,
- m) Udzielanie pomocy i wsparcia na rzecz osób będących opiekunami osobami niepełnosprawnymi,
- n) promowanie idei wolontariatu, pozyskiwanie chętnych wolontariuszy i organizowanie szkoleń przy współpracy z instytucjami społecznymi,
- o) zapewnienie podstawowej opieki medycznej z szerokim dostępem dla wszystkich mieszkańców,
- p) organizowanie akcji profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców gminy.

3) Cel strategiczny 3

BUDOWA SYSTEMU WSPARCIA NA RZECZ RODZIN I RODZIN DYSFUNKCYJNYCH

Wyrównanie szans rodzin w dostępie do godnego życia, pomoc w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego. Aktywne rozwiązywanie sytuacji kryzysowej w rodzinie.

Kierunki działań:

- a) zapewnienie schronienia, lokalu mieszkalnego, w tym socjalnego i chronionych dla osób i rodzin w szczególnej sytuacji życiowej,
- b) prowadzenie systematycznej pracy socjalnej z rodzinami z problemem opiekuńczo – wychowawczym. Wsparcie instytucjonalne rodziny w kryzysie. Wspomaganie rodzin w prawidłowym wypełnianiu ról społecznych poprzez przydzielanie rodziny wspierającej lub asystenta rodziny,
- c) realizacja Gminnego programu wspierania rodziny,
- d) kontynuacja współpracy z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie celem zapewnienia całodobowej opieki dla dzieci. Wspomaganie rodzin zastępczych spokrewnionych, funkcjonujących na terenie gminy. Ponoszenie odpłatności za pobyt dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, rodzinach zastępczych i pogotowiu opiekuńczym,
- e) udzielanie rodzinom pomocy psychologicznej, prawnej i społecznej,

- f) współdziałanie z placówkami oświatowymi i społecznością lokalną w celu bieżącej analizy sytuacji dzieci i młodzieży, a w szczególności przeciwdziałanie pojawiającym się patologiom,
- g) skuteczne i systemowe przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Realizacja Gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Działalność Zespołu interdyscyplinarnego,
- h) systematyczna współpraca z wymiarem sprawiedliwości, kuratorami sądowymi, służbą zdrowia i policją,
- i) poszerzenie oferty funkcjonujących na terenie gminy przedszkoli o oddział żłobkowy,
- j) zapewnienie dzieciom i młodzieży alternatywnych form spędzania czasu wolnego poprzez organizację zajęć pozaszkolnych, zajęć opiekuńczo – wychowawczych i profilaktycznych, imprez integracyjnych i wypoczynku letniego. Utworzenie gminnej placówki dziennego wsparcia dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych,
- k) pomoc materialna i rzeczowa dla rodzin pozostających w trudnej sytuacji finansowej i życiowej z systemu pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego. Dożywianie dzieci, młodzieży i osób dorosłych z rodzin zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Pomoc finansowa w opłatach mieszkaniowych (dodatek mieszkaniowy i zryczałtowany dodatek energetyczny). Wspieranie uczniów w procesie edukacyjnym poprzez system pomocy materialnej (zasiłki i stypendia szkolne).
- l) wspieranie rodzin wielodzietnych (Karta Dużej Rodziny),
- m) wspieranie rodzin uzależnionych. Prowadzenie działań informacyjnych, motywacyjnych i wspierających.

4) Cel strategiczny 4

BUDOWA SYSTEMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

Ograniczenie rozmiaru problemów aktualnie występujących i skuteczne zapobieganie powstawaniu nowych uzależnień. Przeciwdziałanie występowaniu przemocy w rodzinie.

Kierunki działań:

- a) ograniczenie i zmiana struktury spożywania napojów alkoholowych. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami. Ograniczanie dostępności napojów alkoholowych,
- b) prowadzenie profilaktycznej działalności, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz realizacja szkolnych programów profilaktycznych. Prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, opiekuńczo wychowawczych i profilaktycznych dla młodego pokolenia, promujących zdrowy styl życia,

- c) prowadzenie działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie szkodliwości stosowania napojów alkoholowych i innych środków odurzających. Promowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych,
- d) zwiększenie dostępności do leczenia i terapii osobom uzależnionym oraz wspieranie efektów leczenia,
- e) funkcjonowanie Punktu konsultacyjnego,
- f) skuteczne systemowe przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Realizacja Gminnego Programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- g) realizacja Gminnego programu przeciwdziałania narkomanii i Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.

5) Cel strategiczny 5

ROZWÓJ I INTEGRACJA SPOŁECZEŃSTWA LOKALNEGO

Propagowanie i rozwijanie wśród społeczności lokalnej idei odpowiedzialności i uczestnictwa w zaspokajaniu potrzeb społecznych.

Kierunki działań:

- a) tworzenie korzystnych warunków do powstawania i rozwoju organizacji pozarządowych i stowarzyszeń na terenie Gminy Dobromierz,
- b) realizacja Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi i pożytku publicznego,
- c) krzewienie idei wolontariatu i samopomocy wśród mieszkańców,
- d) współpraca ze stowarzyszeniami i organizacjami pozarządowymi w zakresie nowatorskich przedsięwzięć, wspomagających rozwiązywanie lokalnych problemów społecznych, realizowanych w oparciu o fundusze zewnętrzne.

VIII. Monitoring i ewaluacja Strategii.

1. Wskaźniki realizacji działań.

- 1) Liczba bezrobotnych korzystających ze pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców gminy.
- 2) Liczba osób długotrwale chorych i niepełnosprawnych korzystających z pomocy społecznej do ogólnej liczby klientów pomocy społecznej.
- 3) Liczba osób skierowanych do domu pomocy społecznej do ogólnej liczby mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym.
- 4) Liczba rodzin z problemem bezradności opiekuńczo-wychowawczej do ogólnej liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej.
- 5) Liczba rodzin objętych pomocą i wsparciem asystenta rodziny w stosunku do liczby rodzin korzystających pomocy społecznej.

2. Monitorowanie działań.

Realizacja Strategii będzie monitorowana w okresach 2-letnich, w oparciu o założone wskaźniki realizacji działań. Pierwsza ocena skuteczności zastosowanych form we wdrożonym dokumencie nastąpi w 2024 roku.

IX. Finansowanie Strategii.

Realizacja Strategii rozwiązywania problemów społecznych Gminy Dobromierz na lata 2022 – 2027 będzie finansowana ze środków pochodzących z budżetu gminy, państwa oraz funduszy zewnętrznych. Osiągnięcie zakładanych rezultatów jest jednak uzależnione od wielkości środków aktualnie dostępnych na realizację wyznaczonych celów.

X. Realizatorzy Strategii.

Realizatorami niniejszego dokumentu są jednostki organizacyjne Gminy Dobromierz oraz partnerzy: stowarzyszenia, organizacje pozarządowe i inne organizacje działające na rzecz polityki społecznej i lokalnej w Gminie Dobromierz. Jednostką odpowiedzialną za wdrożenie i ocenę Strategii jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Dobromierzu.